

Overweging I Samuël 16: 1-13 en Johannes 10: 11-16

Zondag 21 april 2024

ds. Dick Snijders

Gemeente van Christus,

Een profeet van hoop zijn, wie wil dat nou niet?

Samuël is een profeet van hoop, zei Jeroen vorige week.

Het is goed dat er zulke profeten zijn,

want de werkelijkheid is dikwijls niet goed voor de mensen.

Na de ontspanning onder Obama en Merkel, ontstond nieuwe spanning onder Trump, Poetin en Erdogan.

Van daaruit ontstaat nieuw verlangen, verlangen naar betere tijden.

Hoop is belangrijk, maar ook visie op iets dat verder reikt dan de dag van morgen en misschien ook verder dan ons eigen leven.

Je wilt de basis leggen voor een toekomst die je zelf niet zult meemaken, maar de mensen die na je komen.

Als Samuël David tot koning zalft is dat een daad van profetische visie.

Hij gelooft niet meer in Saul en opent een andere weg die door veel strijd heen zal gaan.

Het resultaat maakt hij niet mee.

We horen van Samuël na de zalving van David niets meer behalve dat hij op zeker moment gestorven is.

Saul probeert de geest van Samuël nog een keer op te roepen, maar dat is dan te laat of niet aan de orde.

In de Bijbelse verhalen zien we afwisseling tussen lichte hoopvolle tijden en zware donkere tijden.

Als Samuël oud geworden is, benoemt hij zijn zonen tot rechters over Israël.

Maar helaas, zoals de zonen van zijn mentor de priester Eli, zo blijken ook de zonen van Samuël corrupt.

Ze zijn op eigen voordeel uit, nemen steekpenningen aan en verdraaien het recht.

De oudsten van het volk gaan naar Samuël toe en vragen om een koning.

Ze willen als de andere volken zijn en ze verwachten dat de problemen zijn opgelost.

Samuël waarschuwt de oudsten en zegt: 'Doe dat nou niet; je verplaatst het probleem alleen maar.

Een koning zal status nastreven en oorlog voeren, de beste van je zoons en dochters zal hij voor hemzelf laten werken, ze moeten dienst doen in zijn huis, op zijn akkers en in zijn oorlogen.

Denk ook eens aan de belastingen die hij zal opeisen.'

Alle goede raad ten spijt, moest en zou er toch een koning komen.

Saul wordt de geroepene,

terwijl hij op zoektocht is naar zoekgeraakte ezalinnen.

Hij gaat naar Samuël om de ziener te vragen of hij de ezalinnen ziet.

Deze man die de kudde bijeen wil krijgen, is de aangewezen nieuwe koning.

Op dat moment is de kudde ezalinnen al terecht.

Een tijdje later wordt Saul gezalfd door het uitgieten van een kruikje olie over zijn hoofd.

Saul is een gezalfde, een messias – messias betekent gezalfde, evenals het woord 'christus'.

Maar helaas, het loopt fout met Saul.

Het zijn sterke benen die de weelde dragen.

Samuël krijgt de opdracht een nieuwe koning te zalven terwijl de oude nog leeft.
Dat geeft spanning en Samuël snapt dat ook wel.
Dictators velen nu eenmaal geen oppositie.
De nieuwe koning wordt David, een herdersjongen, vast ook een potige kerel die leeuwen en beren versloeg.
Het is een mooie jongen, volgens de tekst, met rossig haar en sprekende ogen, een *hunk*, gehard door het buitenleven.
We lezen dat het niet gaat om wat de mens ziet: de mens kijkt naar het uiterlijk, maar de HEER kijkt naar het hart.
Blijkbaar kijkt de HEER niet alleen naar het hart.
Maar opnieuw een herderstype.
Goddelijk leiderschap is dienend leiderschap.
Maar ook David zal als koning zijn grootse momenten en zijn dieptepunten hebben.
Je zou er moedeloos van worden.

En zo kom ik dan bij het beeld van de herder en de schapen.
Jezus zegt: 'Ik ben de goede herder.'
Daar zitten twee kanten aan, namelijk de kant van de schapen en de kant van de herder.
De mensen zijn dan als schapen; er zijn allerlei Bijbelteksten die dat beeld gebruiken.
Willen we dat eigenlijk wel zijn?
Wat is een schaap eigenlijk?
Persoonlijk vind ik een schaap een beetje een dom dier:
het loopt alleen maar achter de anderen aan.
Een schaap zoekt de veiligheid van de groep.
Verder loopt een schaap heel de dag te grazen of ligt het te herkauwen.
Wat zou er nou zo mooi zijn om onszelf als schapen te zien?
Als je mensen er naar vraagt, krijg je verschillende antwoorden:
- het geeft een gevoel van veiligheid,
- er gaat kalmte en rust van uit,
- het geeft een warm gevoel dat er iemand is die je beschermt en voor je zorgt,
die je brengt bij grazig gras en fris water.
Het leven is immers dikwijls helemaal niet veilig, niet warm en niet rustig.

Een schaap kan bij wijze van spreken iedereen zijn, schapen hoeven niets; ze eten en drinken en lopen met de kudde mee; ze zijn niet goed, ze zijn niet slecht; ze zijn misschien wit of zwart.
Als een schaap zijn, is een moment dat je even op adem kunt komen.
Want ook het beeld van de herder is voor ons als een spiegel.
Een beeld van iemand die zorgzaam is, van iemand die verantwoordelijk wil zijn.
God is de herder, of Jezus zegt: 'Ik ben de goede herder.'
Een goede herder investeert in het welzijn van zijn dieren.
Dienend leiderschap dus.

Het is helaas zo dat niemand het beeld van de goede herder voor iedereen en altijd kan waarmaken.
Saul niet, David niet, ook een Obama niet en een Merkel niet.
Wij niet in de samenleving, in de kerk, thuis en op school.
Er zijn wel momenten dat het dichtbij komt; dat het warm en veilig aanvoelt.
En we kunnen het proberen, telkens weer opnieuw.

Zorg voor elkaar betekent dat we bereid zijn om moeite te doen voor wat nodig is om te leven en om anderen daarin te laten delen.

Het is ook zorgen voor de dieren en voor de aarde

Op zeker moment ben jij degene die groot is en sterk en soms ben jij degene die klein is en kwetsbaar.

Soms ben jij degene die het werk moet doen, de activiteiten organiseren en som kan je gewoon meedraaien.

Waar sta je op dit moment, wie ben je?

Dat zijn moeilijke vragen en het blijven misschien wel moeilijke vragen; vragen die ons uitdagen.

Ik geloof dat wat Jezus heeft gezegd en gedaan, dat dat ons kan helpen.

In het voorbeeld dat Hij gaf door hoe Hij het deed.

'Ik geef eeuwig leven,' zei Jezus.

Eeuwig leven is de zekerheid van de verbondenheid met God.

God was er, Hij is er en Hij zal er zijn.

We blijven geborgen in, gedragen door, de hand van God.

Eeuwig leven is iets dat ons hele leven omvat op een manier die we niet kunnen bevatten.

We komen erdoor in contact met God, en met Jezus, die één is met God, ook al begrijpen we niet hoe.

Ons leven staat in een groter verband, het dient ergens toe.

Jezus zegt: 'Jij hoort erbij.'

Onze oorsprong ligt in God; in Hem ligt onze bestemming.

Jezus is de goede herder die ons voorgaat in het leven,
die werkt in ons hart en die ons veilig thuisbrengt.

- Amen.